

SUBATOS VAKARĖLĲ

lietuvių liaudies dainų pynė

“Subatos vakarėlĲ” Utenos gimnazijoje pastatė mokytojai Čiulada ir Smalys 1941 m. žiemą.

Nežinau, ar tie mokytojai buvo ir pynės autoriai. Pavasarį vykstančioje sporto ir menų olimpiadoje, kurioje dalyvavo dar ir Ukmergės ir Zarasų gimnazistai, pynė buvo pakartota. Tada man teko dainuoti ir vaidinti Bernioko rolę.

1943 m. buvom pradėję vėl tą “operetę” repetuoti, bet paankstinti pedagoginės klasės abitūros egzaminai planus sugriovė. ..

Vokietijoje prisiminiau tą pynę ir padainavau muzikai Antanui Arminui. Jis užrašė gaidas. 1947 m. Velykų dieną “Subatos vakarėlĲ” pastatėm Gross Hesepe lietuvių stovykloje, 1949 m. - Diepholz stovykloje. Gavę iš manęs gaidas “Subatos vakarėlĲ” vaidino Detroite Lietuvos vyčiai, Clevelande ir Los Angeles - scenos mėgėjai. Jų režisieriai “operetę” praskiedė žodiniais dialogais, kad užimtų daugiau laiko. Man atrodo, kad originalas yra pakankamai suprantamas. Detrito studentų ateitininkų draugovė, gavusi iš SAS C.V pareigą pravesti dainų vakarą, 1956 m. “Subatos vakarėlĲ” išleido 100 egz. tiražu. Technišką darbą atliko kun. Viktoras Kriščiūnevičius ir Algis Barakauskas.

Įžangoje rašiau: “ Dažnai, jaunimo būry dainuodami, pristingame dainų. Ne tai, kad jų nemokame, bet kad neateina galvon kurią dainuoti. “Subatos vakarėlĲ” dainų pynė (kai kurių net operete vadinta) padeda iš tos bėdos išsikapstyti.

Detroito studentų ateitininkų draugovė, gavusi iš SAS C.V. pareigą pravesti dainų vakarą šv. Vincento stovykloje, nutarė paskleisti “Subatos vakarėlĲ” , idant gražioji lietuviškų liaudies dainų pynė skambėtų po visas JAV - es.

Mano gi troškimas būtų, kad visas dainas perkeltumėt savo širdin ir atmintin, ir kad perduotumėt savo jaunesniems draugams taip, kaip aš jums perduodu. “

Jūsų Pranas Zaranka

Šv.Vincento stovykloje prie Baltimorės pynę ir suvaidinom , ir padainavom įtraukdami į pakartojimus ir klausytojus. Ir jau sunku būtų besuskaityti kiek kartų stovyklose ir vestuvėse ši pynė , jei ne visa , tai bent jos pusė, buvo padainuota. Juozas Polikaitis pynę yra perdavęs ir Lietuvos ateitininkams. Pynę sekdamas, esu parašęs humoristinius tekstus “Per Initium semestri” Detrito lietuvių studentų skyriui 1956 m. ir “Sendraugėlės subatvakaris” - sendraugių ateitininkų stovyklai 1970 m.

Kai daina mūsųose jau labai pradeda nutilti, kai jau tarptautinės melodijos daugiau vilioja jaunimą, vertėtų vėl šią gražių ir įvairių melodijų pynę išleisti su gaidomis ir paskleisti jaunimo tarpe.

Kompiuterin perrašyta 2003 m birželio mėn. 18 d. Livonia, MI USA

SUBATOS VAKARĖLJ

Liaudies dainų pynė

VEIKĖJAI: Tėvas, Motina, Duktė, Berniokas ir Bernužėlis
VIETA: Lietuviškas kiemas. Klėtis. Troba. Darželis. Kieme suolas.
LAIKAS: Vakaras

DUKTĖ (*pina vainikėlį*) Kas subatos vakarėlj , oi, oi oi,
Pyniau rūtų vainikėli, oi,oi,oi,oi, oi, oi, oi 2 k.
Nusipynus vainikėlj, oi, oi oi,
Užsidėjau ant galvelės , oi,oi,oi,oi,oi,oi, oi 2 k.
Užsidėjus ant galvelės, oi, oi,oi,
Eisiu vaikščiout su berneliu, oi, oi, oi, oi, oi,oi, oi 2 k.

TĖVAS IR MOTINA (*Paskutinius žodžius i dainuojat, išeina iš trobos, grožisi dukra*)

TĖVAS: Ir užaugo dukružėlė, ir užaugo dukružėlė, ir užaugo dukružėlė,
Kaip daržely lelijėlė, kaip daržely lelijėl . . .
Oi dukrele, dukružėlė, už ko tu tekėsi,
oi, oi, oi, oi, oi už ko tu tekėsi?

MOTINA: Tekėk dukra už kriaučiuoko, dukružėlė, už kriaučiuoko!

DUKTĖ: Ne, moč, ne, ne , ne, motinėle, ne, ne, ne . -
Už kareivio aš tekėsiu, kardą šveisti tai mokėsiu,
Taip , moč, taip, taip, taip, motinėle, taip,taip, taip!

TĖVAS: Man nereikia kareivėlio, man nereikia kareivėlio,
Man nereikia kareivėlio, man tik reikia artojėlio, man tik reikia artojėl . .

DUKTĖ: Nepabuvęs kareivėliu, nepabuvęs kareivėliu, nepabuvęs kareivėliu
Nebus geras artojėlis, nebus geras artojėl . . .

BERNIOKAS: (toli už scenos) Kai aš jojau per žalią girelę,
Nusilaužiau putino šakelę, 2 k.

MOTINA: (vėliau visi) Štai ir atjoja bernelis, štai ir atjoja bernelis,
Štai atjoja bernužėlis, baltas gražus dobilėlis, dobilas,
dobilas.2 k.

BERNIOKAS (atėjęs) Oi, tėve, tėve, tėveli mano,
Kas čia tokia do paukštelė,
Žaliam vyšnių sodely, taip gražiai gieda? 2k.

TĖVAS: Oi berne, berne, berneli mano,
Čia ne jokia paukštužėlė, čia tik mūsų dukružėlė
Taip gražiai gieda! 2 k.

BERNIOKAS: Ir nuskinsiu žalią rūtą, bus mergelė man, man!

TĖVAS: Dar, dar, bernužėli, dar ne tavo valioj ! 2 k. . .

BERNIOKAS: Tai laikyk, tėveli, savo dukružėlę,
Lai mergauja ji pas tave nors šimtą metelių 2 k.
Mano žirgas šyvas, kepurėlė juoda,
O kas man bernužėliui uliavot neduoda ? 2 k.
Pas kitas nujosiu, kitas pasdabosiu,
Mergauk, mergauk, mergužėle, nors šimtą metelių . . . 2 k.

(išeina)

DUKTĖ (*nusiminusi sėda, užsikniaubia ant rankų*)

MOTINA: Ko liūdi, dukrele, ko nedainuoji ? 2 k.
Ko sėdi ant suoloelio, ko rymai ant rankelių? 2 k.

DUKTĖ: Kaip gi aš dainuosiu, kaip linksma būsiu?
Išjojo bernužėlis, paliksiu senmergėle . . . 2 k.

TĖVAS: Kas bus, močiute, kas bus? Kas bus , močiute, kas bus?

MOTINA: Rašykim laiškėlį, tam šelmiui berneliui. Gal sugrįš? . . .

ABU: Rašykim laiškėlį tam šelmiui berneliui. Gal sugrįš? . . . *(išeina)*

DUKTĖ: Jau saulutė leidos už aukštų kalnų,
Kodėl neatjoji, berneli mano.
Liūdna, oi liūdna širdelė mano.

Kodėl neatjoji berneli mano?
Ar žirgo neturi, kelio nežinai,
Ar iš rūpestėlių mane pamiršai?
Liūdna, oi liūdna širdelė mano,
Kodėl neatjoji, berneli mano? . . .

BERNUŽĖLIS: (*iš toli atidainuoja*)

Tūkstantis žingsnelių nuo mano namelių
Kada aš nueisiu pas savo mergelę?
Ram tad drylia, lia, lia, ram tad, drylia, lia, lia
Kada aš nueisiu pas savo mergelę?
Per kiemelį ėjau, kepurėlę kėliau,
Labas, mergužėle, pas tave atėjau.
Ram tad drylia, lia, lia, ram tad drylia, lia, lia,
Labas, mergužėle, pas tave atėjau.

DUKTĖ: Oi tu berneli, ko tu atjojai?
Aš turiu kitą, ar nežinojai, aš turiu kitą, ar nežinojai?

BERNUŽĖLIS: Atsimink, mergele, ką mudu kalbėjom,
Vyšnelių sodely man pasižadėjai. 2 k.

DUKTĖ: Jau negrįš tas laikas, kur seniai praėjo,
Nebegrįš tie žodžiai, kur mudu kalbėjom, 2 k. (*bėga į svirną*)

BERNUŽĖLIS: Sudiev, kvietkeli tu brangiausias,
Sudiev ir, laime, man biednam
Matyt paskyrė taip Aukščiausias,
Kad reiks pasauly vargt vienam. 2 k. (*užsiglaudžia prie beržo*)

BERNIOKAS: (*už scenos*) Paleidau žirgą į lankas, o pats nuėjau pas mergas,
Oi ly, oi ly, oi ly lia lia, o pats nuėjau pas mergas . . .
Mergyte mano, mylima, kaip ilgu man šį vakarą,
Oi ly, oi ly, oi ly lia lia, kaip ilgu man šį vakarą.

DUKTĖ: (*iš svirno*) Oi ilgu, liūdna vai ir man, bet neįleisiu aš svirnan.
Oi ly, oi ly, oi ly lia lia, bet neįleisiu aš svirnan.
Svirno durelės girgždančios, svirno rakteliai skambantys
Oi ly, oi ly, oi ly lia lia, svirno rakteliai skambantys.

BERNIOKAS: Patepk dureles, negirgždės, suspausk raktelius,
neskambės'
Oi ly, oi ly, oi ly lia lia, suspausk raktelius neskambės .

DUKTĖ: *(Išėina iš klėties ir abu susikibę išlyliuoja . . .)* Oi ly. oi ly oi ly lia

BERNUŽĖLIS: *(nori vytis, bet susilaiko)*

BERNUŽĖLIS: Sudiev, kvietkeli, tu brangiausias, sudiev ir , laime, man
biednam.
Matau, paskyrė man Aukščiausias, kad reiks pasauly vargt
vienam .

TĖVAS ir MOTINA *(įbėga susirūpinę su laišku žiūri svirnan)*

TĖVAS: Kur gi mūsų dukrelė, kur ji pasidėjo?
Radau tuščią svirnelį, kur gi ji išėjo? 2 k.

MOTINA: O gal vagys išvogė mudviejų dukrelę
Ir pavogę išvežė už jūrių marelių. 2 k.

BERNUŽĖLIS: Nei už jūrių marių, nei už vandenėlių,
Su kitu berneliu pavaikšiot išėjo 2 k.

DUKTĖ ir BERNIOKAS *(grįžta)*

MOTINA: Kur gi buvai, dukrele, kur tu vaikštinėjai,
Kodėl tavo suknelę raselė užgavo? 2 k.

DUKTĖ: Pasėjau linelį ant pylimo dėl jauno bernelio, dėl mylimo.
Oi ly lia, oi ly lia, oi ly lia lia, dėl jauno bernelio dėl mylimo.

BERNUŽĖLIS: Aušrinė žvaigždėlė už visas skaistesnė,
O mano mergelė už visas gražesnė.
Ram tad, drylia lia lia, ram tad drylia lia, lia,
O mano mergelė už visas gražesnė.

BERNIOKAS: Mergužėla , aik už manįs, čiud dra, dra, lia, lia,
Užlaikysiu gražiai tavi, vai kukū, vai ly lia 2 k.
Kalmaškėla unt risorų, čiud dra, dra, lia, lia,
Pora žirgų dar ant šorų, vai kukū, vai, ly, lia. 2 k.
Į bažnyčią vis važiuota, čiud dra, dra, lia, lia,
Šimtą kartų išbučiuota, vai kukū, vai, ly, lia. 2 k.

BERNUŽĖLIS: Atsimink, mergele, ką mudu kalbėjom,
Vyšnelių sodely man pasižadėjai. 2 k.

BERNIOKAS: Ir užmašiu aukso žiedą bus mergelė man, man!

TĖVAI: Jau, jau, bernužėli, dabar tavo valioj, 2 k
Jau, jau, jau, jau, jau, jau, dabar tavo valioj.